

med som det holdt sig til Amtsgrænserne, og desuden hævede et Forhold, som var i mindre god Samklang med Valgloven af 12te Juli 1867, nemlig dette at i Kommunerne Gunderup—Nøvling, Bjørnsholm—Malle, Nulum—Hødsager og Føvling—Hølsted hørte det ene Sogn til en Kreds og det andet til en anden.

Forslaget mødte imidlertid ubetinget Modstand hos de fleste, og fandt kun delvis Tilslutning hos et Mindretal. „Seg kan“, siger saaledes Berg, „ikke forklare Grundlovens § 32 paa den Maade, at det er enhver Valgkreds, der skal have omtrent 16,000.“ „Der staar, Valgene foregaa i Valgkredse, ikke i Valgkredse paa 16,000.“ Det er i Almindelighed taget over hele Landet, at det skal være efter Forholdet 1 til 16,000, og naar man dividerer 102 ind i Folkemængden, faar man 17,500, og det er omtrent 16,000. Der behøves derfor med Grundloven for Dje ingen Forandringer, men skulde der ske Forandringer, maatte de hellere ske med selve Grundlovens § 32. „Satte man f. Eks. 25,000 i Stedet for 16,000, saa var man i lang Tid fri for Omtale af denne Sag.“

S. A. Hansen indtog samme Standpunkt. Var en Forandring nødvendig, maatte den finde Sted, selv om den var lidet ønskelig, men denne er aldeles ikke nødvendig af Hensyn til § 32. Man maatte her rette sig efter Fortolkningen i de Aar, vi havde haft en Forsatning; den Fortolkning, der havde disse Aars Bifald, maatte være den rette. Naar man i 1849 havde Kredse paa 10,000 og Kredse paa 17,000, og ansaa det for den rette Fortolkning af „omtrent 14,000“, saa kunde man ogsaa godt have Kredse paa 20,000, og betragte det som den rette Fortolkning af omtrent 16,000. Og hvad Unseligheden angik, saa var det saa langt fra, at en Forøgelse var ønskelig, at tværtimod den var højst uønskelig, idet at den, som ogsaa fremhævet af alle de andre Talere, gjorde Samlingen kostbarere, mere langvarig, og virkede i høj Grad forstyrrende

i de historisk tilvante Forhold. Vilde Ministeren absolut have Sagen frem, maatte han ogsaa være forberedt paa, at der kom andre Spørgsmaal op med. Spørgsmaalet om Købstæderne som Valgsteder vilde Taleren ganske vist ikke rejse, da han var en af dem, der fik det sat igennem i 1849 og fremdeles fandt det retfærdigt og billigt, men saa var der Spørgsmaalet om Vælgerantallet i Forhold til Folkemængden og Spørgsmaalet om Amtsgrænserne osv.

I den Betænkning, som Udvalgets Fler-tal (Anderjen, Faaborg, S. A. Hansen, N. Hansen, Jørgensen, P. Petersen, C. Petersen og Zeilau) afgav, kom man ogsaa ind paa en længere Forklaring angaaende § 32. I Udkastet til Grundloven havde der staaet „Valgene til Folketinget foregaa efter Distrikter paa omtrent 12,000.“ Det forandredes 1849 derhen, at Antallet af Folketingsmænd skulde være efter det omtrentlige Forhold af 1 til 14,000. „Det ses her allerede ved første Øjeblik, at en grundforskellig Betragtning har gjort sig gældende ved de tvende Affattelser.“ Efter det første ere Distrikternes Antal de underordnede, og hvert Distrikts Størrelse det afgørende; men efter det, der blev Grundlov, er Antallet af Distrikterne det væsentlige og afgørende, medens Størrelsen af hvert enkelt Distrikt er det underordnede, der overlades fuldstændig til Valglovens Afgørelse. Ordføreren P. D. Brun havde udtalt: „i Stedet for at Udkastet bestemmer, at der skal vælges 1 af 12,000, er der i dette Forslag foreslaet, at der skal vælges 1 af 14,000, saaledes at Antallet omtrent vil blive 100.“ Og da et Medlem proponerede, at Antallet ikke skulde bestemmes i Grundloven, men overlodes til Valgloven, svarede Brun, at Antallet af Tingets Medlemmer var en saa vigtig Bestemmelse, at det ikke var rigtigt, at overlade den til Valgloven. Endvidere havde Minister Madvig talt som følger: Ministeriet maa billige, at Antallet af Folketingsmændene ved at lægge et andet Gennemsnitsforhold til Folkemængden til Grund end